

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lipca 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, że E. K. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jako wspólnik spółki komandytowej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia 29 października 2018 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z zapisów Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że E. K. od dnia 29 października 2018 r. jest wspólnikiem spółki komandytowej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że zgodnie z treścią art.6 ust. 1 pkt 5 oraz art.8 ust.6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wspólnicy spółek komandytowych są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność i podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Bez znaczenia zatem pozostaje kwestia faktycznego wykonywania czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki. Poza tym wskazała, że prowadzi gospodarstw rolne w T. i z tego tytułu podlega ubezpieczeniu społecznemu w KRUS-ie.

/decyzja k.13 – 14 akt ZUS/

W dniu 23 sierpnia 2022 r. E. K. złożyła odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej

zmianę i uznanie, że nie podlega ona ubezpieczeniom społecznym od dnia 29 października 2018 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez ZUS. W uzasadnieniu odwołania E. K. podkreśliła, że od kilku lat jest czynnym rolnikiem i podlega ubezpieczeniu w KRUS. Nadto jej udziały w spółce (...) sp. z o.o. oraz w spółce (...) sp. z o.o. sp. komandytowa są niewielkie i nie ma ona realnego wpływu na spółkę. E. K. zaznaczyła, że w związku z posiadanymi udziałami nie osiąga dochodu i nie bierze udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących działalności spółki. Tym samym brak jest podstaw do uznania jej za osobę prowadzącą działalność i objęcia jej ubezpieczeniami społecznymi.

/odwołanie k.3 – 5 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, podnosząc okoliczności wskazane w zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy podniósł, że w uchwale 7 sędziów SN z dnia 22 lutego 2006 roku w sprawie I UZP 4/05 wskazano, że rolnik prowadzący gospodarstwo rolne oraz pozarolniczą działalność jako wspólnik spółki jawnej nie korzysta po dniu 1 stycznia 2003 roku z prawa wyboru rolniczego tytułu ubezpieczenia społecznego dokonanego na podstawie art.5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art.2 ustawy z dnia 12 września 1996 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i od tej daty podlega ubezpieczeniu społecznemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność.

/odpowiedź na odwołanie k.8 – 9 odwrót/

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 10 lipca 2023 r. strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/e- protokół rozprawy z dnia 10.07.2023 r. oświadczenia pełnomocników stron/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 września 2018 r. doszło do zawiazania spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w O.. Wspólnikami spółki zostali: spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. (komplementariusz) oraz E. K. (komandytariusz) i K. M. (komandytariusz). W treści umowy wskazano, że komplementariusz uczestniczy w zyskach spółki w wysokości 5% , komandytariusz E. K. uczestniczy w zyskach spółki w wysokości 10%, a komandytariusz K. M. uczestniczy w zyskach spółki w wysokości 85 %. Jednocześnie w treści umowy wskazano, że wspólnicy uczestniczą w stratach spółki w stosunku do wniesionych wkładów, przy czym udział w stratach komandytariuszy ogranicza się wyłącznie do wysokości wniesionych wkładów.

Jako główny przedmiot działalności spółki wskazano działalność weterynaryjną. Pozostały przedmiot działalności to m.in. sprzedaż hurtowa zboża, sprzedaż hurtowa żywych zwierząt. W dniu 29 października 2018 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w O. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego, Rejestru Przedsiębiorców. Prowadzeniem i reprezentacją spółki zajmuje się komplementariusz. Prezesem zarządu komplementariusza jest K. M..

/akt notarialny – umowa spółki k.59 – 63 odwrót, postanowienie Sądu Rejonowego w Olsztynie k.67 – 69/

Głównym powodem zawiązania (...) sp. z o.o. sp.k. była chęć poszerzenia przez K. M. prowadzonej działalności gospodarczej, tj. sprzedaży bydła na rynki europejskie. Osobą odpowiedzialną za sposób działania i funkcjonowania spółki był wyłącznie on. To K. M. podejmował w stosunku do spółki stosowne decyzje. E. K. nie była osobą decyzyjną w spółce, a jedynym powodem wejścia przez nią do spółki były kłopoty finansowe w jakich znalazło się jej gospodarstwo rolne i pomoc jakiej zobowiązał się udzielić jej K. M..

/okoliczności bezsporne, zeznania świadka A. P. min.00:06:56 – 00:28:32, zeznania wnioskodawczyni min.00:28:32 – 00:48:25 rozprawy z dnia 10 lipca 2023 r., płyta CD k.103/

E. K. z powyższego tytułu nie zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowego i wypadkowego.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni prowadzi gospodarstwo rolne w T. i z tego tytułu opłacała składki na ubezpieczenie społeczne rolników.

/okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 19 lipca 2022 roku E. K. została wyłączona z ubezpieczenia rolników począwszy od dnia 29 października 2018 roku, bowiem od tej daty została współnikiem spółki prawa handlowego

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi. Postępowanie w sprawie sygn. Akt VIII U 1801/22 zostało zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt. 1 kpc.

/okoliczność bezsporna/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych, jak również na podstawie złożonych w sprawie zeznań, które to dowody nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1230), obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

W myśl art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4 cyt. ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in.: osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych oraz współnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz współników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Na mocy art. 13 pkt 4 ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

Okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom określa przepis art. 13 pkt 4 zgodnie, z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego, czy wnioskodawczyni już w dacie rejestracji spółki komandytowej, w której jest komandytariuszem (wpisanym do rejestru w dacie rejestracji spółki) w Krajowym Rejestrze Sądowym podlega ubezpieczeniom społecznym, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Członkostwo w spółce komandytowej uważane jest w systemie ubezpieczeń społecznych za prowadzenie pozarolniczej działalności, objętej obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Spółka komandytowa powstaje z chwilą wpisu do rejestru (art. 109 KSH). (...) spółki komandytowej do rejestru wymaga wskazania z imienia i nazwiska bądź firmy (nazwy) komandytariuszy (art. 110 § 1 pkt 3 KSH). W świetle tych unormowań nie budzi wątpliwości, że podmioty zawiązujące spółkę komandytową status jej wspólników (komplementariuszy i komandytariuszy) uzyskują dopiero z momentem wpisania spółki do rejestru, bowiem wcześniej spółka nie istnieje. W doktrynie prezentowane są dwa poglądy, pierwszy, że wpis do rejestru komandytariusza przystępującego do spółki ma charakter wyłącznie deklaratoryjny (np. J. Szwaja (w:) S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, M. Tarska, Kodeks spółek handlowych, Komentarz 2006, t. I, s. 760) i drugi, który opowiada się na jego konstytutywnym charakterem (np. M. Litwińska-Werner, Kodeks spółek handlowych. Komentarz 2007, s. 369; J.P. Naworski (w:) R. Potrzebny, T. Siemiątkowski, J.P. Naworski, K. Strzelczyk, Komentarz do Kodeksu spółek handlowych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, 2001, s. 299; J.A. Strzępka (red.), Kodeks spółek handlowych, Komentarz, 2009, s. 191). Drugi z tych poglądów uzasadniany jest treścią art. 114 KSH, stosownie do którego kto przystępuje do spółki w charakterze komandytariusza, odpowiada także za zobowiązania spółki istniejące w chwili wpisania go do rejestru. Podkreśla się w nim, że wpis komandytariusza do rejestru ma charakter konstytutywny dlatego, iż, od tej chwili, odpowiedzialność tego wspólnika obejmuje, również, zobowiązania spółki powstałe przed wpisem, jak również z tym momentem staje się on wspólnikiem spółki wobec osób trzecich. P. aspekt wpisu do rejestru przedsiębiorców odnoszony jest zatem do odpowiedzialności komandytariusza wobec osób trzecich. Pogląd ten nie budzi wątpliwości wobec treści przytoczonego przepisu. Jednakże stosunek przystępującego komandytariusza do osób trzecich, nie jest jedynym wyznacznikiem jego statusu w spółce, bowiem istotne z tego punktu widzenia są również jego prawa i obowiązki wynikające ze stosunków wewnętrznych spółki (art. 120 i następane KSH), które powstają od przystąpienia do spółki. Spółka komandytowa ma na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą (art. 102 KSH), zaś przez umowę spółki komandytowej wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób (art. 3 KSH). Przyjęcie na siebie tego zobowiązania następuje w dniu przystąpienia do spółki, w której określa się wkład wnoszony przez nowego komandytariusza i jego wartość (art. 105 pkt 4 KSH), co ma z kolei bezpośredni wpływ na jego udział w zyskach (art. 123 § 1 KSH). Od tego momentu komandytariusz uczestniczy w przedsięwzięciu gospodarczym, jakim jest prowadzenie przedsiębiorstwa w formie spółki komandytowej i staje się podmiotem praw i obowiązków w stosunkach wewnętrznych spółki. Stąd też za trafny uznać należy pogląd, że komandytariusz staje się wspólnikiem już od chwili przystąpienia do spółki komandytowej, natomiast odpowiada za jej zobowiązania istniejące w chwili wpisania go do rejestru i od dnia wpisania. Wpis do rejestru nie kreuje zatem statusu przystępującego do spółki wspólnika, ale go potwierdza i ujawnia wobec osób trzecich. Dodać należy, że art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że przymus ubezpieczenia wiąże się z każdym rodzajem aktywności przynoszącej osobie fizycznej określone dochody. Stanowi ona więc istotę prowadzenia pozarolniczej działalności i to ona ma kluczowe znaczenie dla obowiązku ubezpieczenia społecznego. Skoro działalność komandytariusza (wspólnika pasywnego) przejawia się w uczestnictwie

w spółce komandytowej poprzez wniesienie wkładów i udział w zyskach spółki, to jej początek wiąże się z aktem przystąpienia do spółki (por. wyrok SN z dnia 7 stycznia 2013 r., II UK 144/12, legalis nr 615876).

Na uwagę zasługuje także wyrok Sądu Najwyższego 7 grudnia 2012 r. II UK 119/12, legalis numer 680028, zgodnie z którym obowiązek objęcia obowiązkowymi ubezpieczeniami współnika spółki komandytowej, wynika z przepisów bezwzględnie obowiązujących, ubezpieczenie społeczne następuje z mocy prawa (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1990 r., III UZP 21/90, OSP 1991, nr 7-8, poz. 172 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2002 r., II UKN 48/01 i z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008, nr 7-8, poz. 114).

Uwzględniając powyższe wskazać należy, że obowiązek podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia współnikiem w spółce komandytowej nastąpił z chwilą wpisania spółki do krajowego rejestru sądowego i zarazem wnioskodawczyni do rejestru jako komandytariusza.

Zatem okoliczność, że wnioskodawczyni nie była osobą decyzyjną w spółce, jak również rzeczywiste powody przystąpienia do spółki nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Albowiem jak wynika z powyższego, już w dacie przystąpienia do spółki (zawarcia umowy w formie aktu notarialnego) wnioskodawczyni stała się współnikiem spółki, a następnie w dacie rejestracji spółki i wpisania jej w rejestrze jako komandytariusza spółki, powstał obowiązek ubezpieczeniowy wnioskodawczyni z tego tytułu.

A zatem wnioskodawczyni od chwili rejestracji spółki tj. od 29 października 2018 r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu bycia współnikiem w spółce komandytowej. W tym miejscu wypada tylko przypomnieć, że o istnieniu obowiązku podlegania ubezpieczeniom nie decyduje wola wnioskodawcy, czy pracowników organu rentowego, a przepisy prawa stosowane w określonej sytuacji faktycznej.

Wobec wszystkich przytoczonych wyżej okoliczności sprawy oraz treści powołanych przepisów, w ocenie Sądu Okręgowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie objął wnioskodawczynię od 29 października 2018 r. ubezpieczeniami społecznymi z tytułu bycia współnikiem spółki komandytowej, co w konsekwencji uzasadniało oddalenie odwołania na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.